

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in ponedeljka ob 5 popoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrancirana pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo.

zadržati in odgovorni urednik Stefan Godina. Lastnik konsorcijskega lista „Edinosti“. — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane zadruge z omejenim poročilom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave šte. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
za pol leta 12.—
za tri mesece 6.—
za tedensko izdajo za celo leto 5-20
za pol leta 2-60

VEČERNA EDINOST

Posamezne številke se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vln. Osmrtice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vln.

Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 5.— vsaka nadaljna vrsta 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inšerati oddelček „Edinosti“. Naročniki in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštahranilnični račun št. 841.652.

V obstreljevanju Dardanel premor.

Boji v Galiciji in Bukovini.

BUDIMPEŠTA 17. (Cenz.) Današnje brzojavke z bojišča kažejo, da se je južno od Stanislavovega priče boji, ki se je ugodno končal za nas. Vreme je postalo milejše.

Rusi so dvakrat brez uspeha napadali černoški most, pri čemer sta bila razstreljena dva ruka topa. Del mostu je padlo.

Sedaj uporabljajo sanitetne čete v svoji službi izredno veliko psov, ki naj iščejo ranjence v snegu, da se jim more hitro podati prva pomoč. Ta naprava se je obnesla prav dobro.

BUDIMPEŠTA 17. (Cenz.) „A Nap“ poroča iz Ungvarja: Severno od Užoka so se vršili hudi boji, ki so se končali s porazom sovražnika. Na desni in levi ceste Užok—Turka so se vršili zadnje dni neprenehoma silni artiljerijski boji. Rusi, ki so se dobro zakopali na okoliških višinah, vzemirajo naše postojanke dan in noč. Njihov namen je bil, da bi preprečili naše uspehe na cesti Csiska—Baligrod in zadržali nadaljnje prodiranje naših čet.

Da bi izvedli ta namen, so v ponedeljek opoldne napadli središče naše užoke fronte. Posrečilo se jim je tudi, da so se ustanovili v bližini naših postojank, se tamkaj zakopali in vzdržali nekaj ur v teh pozicijah. Tekom popoldneva so izvršile naše čete nepriznani nask k iz svojih okopov in niso samo vrgle sovražnika iz njegovih pozicij, temveč so ga tudi na vsej fronti prisilile, da se je umaknil. Zajeti sovražniki so bili odpravljeni v Ungvar. Pripadajin pešpolkom 252, 256 in 258 in zatrujejo, da so prišli od piz mayske obkoljevalne armade pred par dnevi semkaj.

Boj na morju med Anglijo in Nemčijo.

FRANKOBROD n. M., 17. (Kor.) „Frankfurter Zeitung“ javlja iz Londona: Admirali-teta obvešča, da se je tudi parnik „Flora-zan“, čigar torpediniranje je bilo svoječaso javljeno, potopil.

AMSTERDAM, 17. (Kor.) Iz Hoeck van Holland poročajo: Angleški parnik „Leen warden“ je bil na vožnji iz Londona v Herlingen torpediniran po nekem umskem podmorskem čolnu. Posadko 17 mož je neki pilotski čoln privedel v Hoeck van Holland.

Angleška parnika „Avocat“ in „Lestris“ družbe York Stean Company je neki podvodni čoln zasledoval, je pa v holandskih teritorialnih vodovih odnehal od preganjanja. VALPARAISO, 17. (Kor.) Med tistimi pomorščaki potopljene nemške križarke „Dresden“, ki jih je angleški parnik „Orama“ potegnil žive iz morja, je 15 ranjenih, med temi dva častnika križarke.

Pomorska bitka v Severnem morju?

ROTTERDAM, 17. (Cenz.) Danes se je tekot vsega dneva ob nizozemski obali čulo močno topovsko streljanje od severa. Tui hidroplani so se pojavili na severni obali. Misli se, da se vrši bitka v Severnem morju.

Turčija proti tropsorazumu.

Obstreljevanje Dardanel.

PARIZ, 17. (Kor.) „Echo de Paris“ poroča iz Aten: Nek angleški iskalec min brodovja, ki operira proti Dardanelam, je naletel na mino, ki jo je hotel potegniti iz morja. Mina je eksplodirala in ladja se je pogreznila. Več mož je bilo ubitih, nekaj pa se jih je potopilo.

Turški topovi so razstrelili oklope in en top križarke „Amethist“. Stena ladje je ob vodni črti prebita od petih granat.

CARIGRAD, 17. (Kor.) Posebni zastopnik Wolffove pisarne brzojavlja in Dardanel včeraj ob 7½ zvečer: V operacijah franco-ko-angleškega brodovja proti Dardanelam je po popolni brezuspešnosti obstreljevanja dveh fortov v bližini pri Čanak Kaleh in Kilid Bar nastalo mirovanje. Očividno si na sovražni strani ne vedo sveta nasproti obsežnim obrambnim odredbam zavrote po minah in utrdah na obrežju. Vsak dan preletuje po en angleški hidroplan turške postojanke, a je po obstreljevanju pristiljen, da se takoj spušča dol, tako, da ne more ničesar opazovati. Isto tako so bili dan na dan prirejeni poizkusi, da bi mine potezali iz morja in obstreljevali metalce svetlobe, brezuspešni in vsikdar so jim strel iz zatvornih baterij napravili konec. V ponedeljek je neka angleška križarka po kratkem boju odplula, ko je bila izdatno zadeta. Od tedaj vlada splošna šina.

MILA, 7. (Cenz.) Dopisnik lista „Corriere della Sera“ se je pogovarjal s poveljnikom v Pirēju se nahajajoče francoske lazaretne ladje „Canade“ o operacijah proti Dardanelam. Poveljnik je izjavil, da operacije potekajo zadovoljivo. Operacij se udeležuje

14 angleških in 6 francoskih ladij. Večina angleških ladij pripada atlantskemu brodovju, ki se je bojevalo pri Falklandskem otočju. Kar je čudno, so doslej našli malo min. Odstranjevanje min dobro napreduje in je došlo do 10 kilometrov pred Čanakom. Poveljniki brodovja menijo, da bodo obstreljevanje morali nadaljevati še nekako en mesec. Po razrušitvi čanaške utrdbe ne bo nadaljnjih težav. Donmevnih utrdob na Marmarskih otokih ni. Čete za izkrcanje so pripravljene v Mudroškem zalivu na otoku Lemnu. Zasedenje Smirne je potrebno, da se tamkaj zaposluje 13. turški armadni zbor in se pretrgajo turške zveze z Egiptom.

Nove odredbe za izvoz in prevoz ter odpravo carine.

DUNAJ, 18. (Kor.) „Wiener Zeitung“ objavlja naredbo finančnega, trgovskega in poljedelskega ministrstva od 15. marca, s katero se popolnjuje oziroma izpreminja ministrska naredba od 9. februarja, zadevajoča prepoved izvoza in prevoza raznih predmetov; potem pa naredbo finančnega trgovskega in poljedelskega ministrstva od 16. marca, zadevajočo začasno odpravo carine za več predmetov.

Obsojena tverda.

BRUSELJ 17. (Kor.) Tukajšnega tverda Litin je bila radi pregreška proti naredbi generalnega guvernerja, tičijo se prepovedi izplačevanje napram Angleški, obsojena v denarno globo 20.000 mark.

Mehikanske homatije.

WASHINGTON, 17. (Kor.) General Al-manza, pristaš Carranze in njegov štab sta bila od vojnega sodišča generala Ville obsojena radi izdaje na smrt in usmrčena.

Podpirajte Družbo sv. Cirila in Metoda!

Najnovejše vesti iz Dardanel.

Vojaski strokovnjak „Nene Frele Presse“ piše:

Zadnje vesti iz Dardanel zahtevajo prav posebno zanimanje. Tako govore zadnja turška poročila o močnem obstreljevanju zunanjih utrd dne 7. t. m., o obstreljevanju utrd v ožini dne 10. t. m., o poizkusu uničenja min, o izkrcavalnem poizkusu v Saroškem zalivu, o izkrcanju čet na otoku Lemnu, o obstreljevanju štirih turških mest ob Črnem morju od strani ruskega vojnega brodovja, o angleško-francoski pomorski akciji proti Smirni, o francoskem ekspedicijskem armadnem zboru za orjent in končno o nekem pomočnem boju od srede na četrtek (10. in 11. t. m.)

Poročila o obstreljevanju Dardanelov v nedeljo dne 3. t. m. izvirajo iz neke zakasnele brzojavke zastopnika Wolffovega urada. Angleške vojne ladje „Nelsonovega“ in „Agamemnovoga“ tipa, kakor tudi francoske lanijske ladje prvega razreda so v nedeljo dne 7. t. m. obstreljevale fort Medidje s kroglijami največjega kalibra. Utrdba Hamidije je posegla v boj. Oba forta ležita v srednjih Dardanelih — na najvišjem mestu — ob azijskem obrežju. Sovražnik je takoj izstrelil na utrdbi Hamidije 35 granat. V celoti je bilo oddanih 400 streliv. Uspeh obstreljevanja je bil baje malenkosten, dočim so bile ladje baje večkrat zadete. Obstreljevanje Dardanelov v sredo 10. t. m. ni imelo uspeha, ker vsled goste megie ni bilo mogoče konstatirati učinka bombardiranja. Po zadnjih poročilih se je vršilo tudi bombardiranje utrd ob evropskem obrežju. Proti utrdi Kilid Bahr so oddali Angleži 354 težkih krogelj.

Poizkus, da bi uničili zunanje mine, so izvršili Angleži in Francozi v noči dne 11. marca pod zaščito križark in torpednih rušilcev. Poprej se je že vršilo obstreljevanje reflektorških pozicij. Dardanelške baterije so streljale in potopile tri iskalce min. Na severnem obrežju Dardanelov gre močen tok

iz Marmarskega v Egejsko morje s srednjo hitrostjo 2-78 km na uro. Sedanjí severovzhodni vetrovi še ojačujejo silo toka. Pod temi okoliščinami je seveda uporabljanje zasidranih min jako težavno. Bolj bi bile na mestu električne opazovalne mine. Najbrže se nahaja v Dardanelski ožini več linij takih min. Podmorski kabl, podvodne telefonske linije, postaje za daj nje znamenaj in reflektorske postaje, postaje za lansiranje torpedov, morajo obrambo min kolikor mogoče pospeševati. Razven modernih kontaktnih min, ki pri veliki globlini v Dardanelah (100 m) in potem radi velikega toka niso zadosti zanesljive, ima branitelj na razpolago še plavajoče mine. Kedaj je prišel trenotek, da se iz taktičnih razlogov odstranijo mine in če bo to vsled sedanjih okoliščin sploh mogoče, o tem se zamore izraziti le mornariški strokovnjak.

Iz Carigrada se poroča, da Turki obrambne pozicije neprestano ojačujejo z vsemi tehničnimi sredstvi. Pod vodstvom izkušenih inženirjev se vrše noč in dan obsežna dela. Minske verige so še bolj ojačene.

Angleži in Francozi so zopet poskušali, da bi v svrhu premaganja Dardanel izkrcali v Saroškem zalivu čete. Ko je bilo 2.000 mož izkrcanih, so jih Turki napadli in prisilili sovražnika, da se je vrnil na ladje. Ti izkrcavalni poskusi spadajo v program, da bi se prišlo do utrd za Lrb'om. Mobilne turške obrambne sile morajo skušati to preprečiti z vsemi sredstvi in za vsako ceno. Radi tega so bile že 1. 1912/12 postavljene posebne turške skupine ob egejskem in azijskem obrežju ožine. Mali izkrcavalni oddelki se seveda lahko na več mestih na enkrat, n. Galipoljskem polotoku in pri zalivu Besika. Branitelj mora na vsak način reševati zelo težke naloge.

Izkrcanje čet na otoku Lemnu zaslučuje vsakakor veliko pozornost. Grška vlada je baje že dobila obvestilo o izkrcanju čet na otoku Lemnu pod pretvezo, ker smatra Turčija otočje kot svoje oz. mlje. Iz lege otoka Lemna je takoj samo razvidno, kak namen ima tamkajšnje izkrcanje francoskih in angleških kolonijalnih čet. Otok je nek ka Malta kot oporišče za pom. iske in k pne sila, ki naj bi operirale v Egejskem morju. Na otok pošiljajo sovražniki lahko vedno nova ojačenja in vedno nove zaloge materiala brez vsakih težav.

Rusko črnomoško vojno brodovje je dne 8. marca obstreljevalo turška pristanišča ob črnomoškem maloazijskem obrežju Kilimli, Jungalak, Kozlu in Ereğli. Ta pristanišča so oddaljena od Carigrada kakih 200 km, 120 km od Ismida, najbližjega pristanišča v Marmarskem morju. Če je bilo to bombardiranje le navadna demonstracija, ali pa je morda zasledovalo kake druge namene, to seveda ni znano, ker ni mogoče spoznati ruskega načrta.

Angleško-francosko vojno brodovje je dne 9. marca zopet pričelo z akcijo proti Smirni. Ladje so bombardirale več ur Vurlo. Opaziti je bilo tudi iskalce min in letala.

Dalje se g vori o nekem ekspedicijskem armadnem zboru, ki je bil pod poveljstvom francoskega generala d'Amada-j sestavljen v severni Afriki. Ta francoski armadni zbor je baje že na potu v orjent in se združi z drugimi kontigenti, ki pridejo iz Egipta in ki obstojajo večinoma iz angleških in indijskih čet.

Zastopnik Wolffovega urada brzojavlja iz Dardanelov, da se je vršil v noči od 10. na 11. marca ponočni boj večjega štila. Ob 11 ponoči se je začel boj, ki je trajal nad eno uro. Ob dveh zjutraj se je boj nadaljeval.

Neko uradno turško pojasnito odlično zavrca podatke francoskih in angleških poročil o rezultatu bojev v Egejskem morju. To pojasnilo se tiče tako boja na kopnem pri Ahvazu kakor učinkov bombardiranja dardanelških fortov.

Poročila, ki se tičejo Dardanelov, so v vsakem oziru zelo bogata. Na vsak način so akcije, o katerih se govori, kakor turške protiodredbe, oziroma nove obrambne pripravljane akcije zelo zanimive in zahtevajo splošno pozornost.

Pred 38 leti.

Pred seboj imamo precej obsežno knjigo „Der russisch-türkische Krieg“, strategisch und historisch dargestellt von Ed. Rüffer. Knjiga je izšla kmalu po končani rusko-turški vojni v Pragi. V tej knjigi smo našli poglavje, ki naj ga priobčimo v prevodu, da bodo videli naši čitatelji, koliko se je izpremenilo tekot 38 let v naši ljubi Evropi v visoki politiki in njenih posledicah. Marsikaj, kar je bilo tedaj črno, je sedaj belo kot sneg, in kar je bilo tedaj belo, je sedaj črno kot najčrnejše saje. Marsikaj pa je tudi ostalo tako, kakor je bilo tedaj. V knjigi pa čitamo:

„Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ (poluradno glasilo nemškega zunanjega urada, — prip. ured.), ki se je vedno odlikovalo po svoji temeljiti sodbi, po svo-

jih zanesljivih poročilih in svoji resni, zmerni pisavi, je z ozirom na nesramno lažniva angleško-turška poročila o namišljenih »ruskih grozodejstvih« čutila povod, da je podala sledavo, z važnimi listinami opremljeno izdajo. »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« je pisala doslovno:

»Z uradne turške strani večkrat napravljene poizkusi, da bi obdolževali rusko armado največjetnejših grozovitosti, že od vsega začetka niso nikjer nahajali tako malo vere, kakor v Nemčiji, kjer se dovolj pozna značaj ruske armade in ruskega naroda, da bi se le količak še dvomilo o neverjetnosti turških poročil, kolikor zadevajo rusko armado, seveda ne oziraje se na izgrede posameznikov.

Na drugi strani pa je v Nemčiji tudi dovolj poznan bolgarski ljudski značaj in nikdar se ni tu zanikala verjetnost, da se je bolgarsko prebivalstvo, kakor je pač pripadalo temu ali onemu veroizpovedanju in kakor je zmagovala ta ali ona armada, zakrivljalo med seboj najbolj divje izgrede.

Če sta sovražstvo in maščevanje navaljala bolgarsko prebivalstvo v nezasišana grozodejstva, naj so dosedaj na Bolgarskem vladajoče razmere, če ne že olajševalni, pač pa pojasnjevalni razlog. Ni ga pa pojasnjevalnega razloga za to, če se redne turške čete na najogabnejši način preglašajo na ranjenih sovražnih vojaki, ki so jim pravkar še stali nasproti kot hrabri nasprotniki. S tem se vsemu civiliziranemu svetu odpira strahovit pogled v kulturni položaj plemena, ki je dosedaj obvladal orjent. Neglede na tako ravnanje svojih lastnih regularnih čet pa se je vendar Turška držnila v zapisniku z zvično dobljenimi ali ponarejenimi podpisi obdolževati rusko armado stvari, ki so že opovržene v izjavi, ki smo jo priobčili pred nekaj dnevi in ki nosi na celu podpis štabnega častnika. V zadoščenje nam je, da moremo danes priobčiti pismo pri avangardi generala Gurka se nahajajočega kraljevega pruskega majorja pl. Lignitza, v katerem je sam zase govoril dejanski stan prikazan popolnoma mirno in objektivno.

Tako »Norddeutsche Allgemeine Zeitung«, ki potem priobčuje iz Kasanlika 22. julija 1877. datirani pismi majorja pl. Lignitza. V prvem pismu pripoveduje major, kako so Turki sredi pogajanj pod belo zastavo začeli obstreljevati Ruse na Sipki, v drugem pa, kako Rusi potem v zapuščeni turškem taborišču niso našli skoraj nobenih ranjencev več. »Mrtvim so bile deloma, ranjenim pa najbrž vsem odrezane glave. Glave so ležale raztresene po sotorih. Med njimi se je nahajal tudi nosač ranjencev s raketom ženevskega Rdečega križa na roki in vojak na nosilnici. Nekaj ranjencev so očividno strahovito mučili. Turške ranjence, kolikor jih je obležalo tamkaj, so Rusi obvezali in okrepčali tik ob onem mestu, kamor so znosili kakih 30 glav ruskih vojakov. V boju udeležene čete so bili očividno izključno nizami (redna turška infanterija), med njimi nekaj Arabcev in nekoliko gardnih vojakov. —

pl. Lignitz, major.

Priobčili smo to poročilo, da pokažemo, kakor smo že rekli, koliko se je izpremenilo v kratkih 38 letih v naši civilizirani in necivilizirani Evropi, obnem pa tudi zato, da pokažemo, kako so že tudi tedaj resni listi skrbeli za to, da so zavržali razne pretirane vesti listov, ki so hoteli iz vojne kovati kapital zase. Končno pa naj bo ta posnetek iz najuglednejšega nemškega lista tudi nekako bodrilo za vse one, ki imajo svoje drage na bojiščih v sedanjih svetovni vojni, kajti naj tudi sedaj tupatam morda kak posameznik res pregreši kaj nečloveškega, vendar so pa taki dogodki, kakor jih je še pred 38 leti navajal pruski major pl. Lignitz, v današnji vojni popolnoma izključeni, kajti za sovražne ranjence je poskrbljeno povsod tako, kakor za lastne in tudi ujetniki se nimajo ravno pritoževati preveč. Taka je razlika 38 let!

Razne politične vesti.

Koliko bo stala Francijso vojna? Francoski senator Peretot je izračunal, da bo izdala Francija do konca tega leta za vojne namene 20 milijard frankov. K temu je prišteti še odškodnino za škodo, povzročeno na francoskem zemljišču in pa rente za invallide in rodbine padlih vojakov na bojišču. V to svrhu se postavi v vsakoletni proračun svota ene milijarde kron.

Kako se obnavajo mokri čevlji in čizme. Mnogi vojaki v sedanji vojni tudi v slučaju, če najdejo kako priliko za kratko spanje in odpočitek, nočejo sezuti čevljev, ker so mokri in se boje, da bi jih v slučaju alarma

